
KRONIKA TOWARZYSTWA HISTORII EDUKACJI

50-lecie gdańskiej historii wychowania

Pod patronatem THE, w dniach 23-25 września 2009 roku, w nowym, przestronnym gmachu Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego, w którego skład wchodzi również Instytut Pedagogiki, odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa z okazji 50-lecia Zakładu Historii Nauki, Oświaty i Wychowania nt. „Szkoła – państwo – społeczeństwo między autonomią a podległością”.

Prof. Romuald Grzybowski, Kierownik Zakładu, a zarazem Dyrektor Instytutu Pedagogiki UG i Skarbnik THE, w wykładzie inauguracyjnym konferencję przypomniał dzieje gdańskiej historii wychowania. Powiedział między innymi, że w Gdańsku „nauki pedagogiczne zyskały należne warunki rozwoju dopiero w murach utworzonej w 1946 roku Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej. W wymiarze organizacyjnym historia wychowania w WSP w Gdańsku rozwijała się w ramach utworzonej w 1953 roku Katedry Pedagogiki, która – obok zakładu pedagogiki – prowadziła zakład psychologii i zakład historii wychowania [...] w obrębie Wydziału Filologiczno-Historycznego. [...] Jako pierwszą spośród nowych katedr pedagogicznych powołano, z dniem 1 października 1959 roku, Katedrę Historii Oświaty i Wychowania. [...] W 1969 roku Katedra Historii Oświaty i Wychowania [...] przemianowana została na Zakład Historii Oświaty i Wychowania i włączona do struktury utworzonego z dniem 1 października 1969 roku Instytutu Pedagogiki i Psychologii WSP, od 1970 roku – Uniwersytetu Gdańskiego”. Poprzednikami Romualda Grzybowskiego w kierowaniu Katedrą byli: prof. Kazimierz Kubik (1910-1986), prof. Klemens Trzebiatowski (1913-1984) oraz prof. Lech Mokrzejki, który brał czynny udział w konferencji.

Ze względu na bardzo dużą ilość zgłoszeń referaty prezentowane były nie tylko podczas obrad plenarnych, ale również w licznych sekcjach tematycznych. Umożliwiło to zapoznanie się z wnioskami i postulatami z wielu pól badawczych historyków wychowania z całego kraju – od średniowiecza do dziejów XX wieku. Bliższe zapoznanie się z treścią wystąpień umożliwi publikacja książkowa, którą zapowiadają organizatorzy.

Obok referatów ważnym filarem konferencji były trzy wystawy poświęcone historii wychowania: 1. „Gdańskie tradycje historii edukacji” (autorzy: mgr Anna Paszkowska, mgr Mariusz Brodnicki), 2. „Tradycje gdańskiej nauki i oświaty” (autorzy: mgr Mariusz Brodnicki, dr Krzysztof Nyrek) oraz 3. „Orbis pictus – Świat malowany Jana Amosa Komeńskiego” (autor: dr Adam Fijałkowski). Wystawę poświęconą podręcznikowi Jana

Amosa Komeńskiego, który bardzo wiele zawdzięczał profesorom Gdańskiego Gimnazjum Akademickiego w XVII wieku, otworzył prof. Lech Mokrzecki. Omówił on najważniejsze zasługi profesorów gdańskich w formowaniu się poglądów dydaktycznych czeskiego pedagoga.

Konferencję uświetnił między innymi również występ chóru uczelnianego, który swe powstanie i wieloletnie kierownictwo zawdzięcza prof. Lechowi Mokrzeckiemu.

Adam Fijałkowski
(sekretarz THE)

Rola historii wychowania w Polsce na początku XXI wieku

12 listopada 2009 roku pod patronatem THE odbyło się w Warszawie spotkanie historyków wychowania z całego kraju. Wzięło w nim udział ponad 30 osób – w tym Zarząd Główny THE. Inicjatorką i organizatorką spotkania, a jednocześnie moderatorką wielogodzinnej dysputy była prof. Kalina Bartnicka. Ważny głos w dyspucie zajął między innymi prof. Józef Miąso i prof. Karol Poznański.

Celem spotkania była rzeczywista i krytyczna dyskusja. Służyła ona wymianie doświadczeń na temat obecnej roli historii wychowania w Polsce, a także wyzwań i zadań, jakie stoją w związku z tym przed naszym środowiskiem. Zebrani żywo dyskutowali na temat obecności historyków wychowania w licznych organizacjach i inicjatywach naukowych, w konferencjach krajowych i zagranicznych, projektach badawczych itp. Spotkanie służyło także integracji naszego środowiska, wymianie spostrzeżeń na temat najnowszych publikacji naukowych bliskich naszej dziedzinie, kierunków prowadzonych badań itp.

Zebrani zgodzili się, że integracja i dalsze ożywienie współpracy naszego środowiska jest rzeczą bardzo istotną i że ważną rolę winno tu odegrać również THE, co prof. Wiesław Jamrożek, Prezes THE i inni członkowie Zarządu Głównego przyjęli ze zrozumieniem i pełną aprobatą.

Adam Fijałkowski
(sekretarz THE)